

**מדינת ישראל
משרד הפנים**

ועדה מקצועית לביוב

פרוטוקול ישיבה מספר 2007004

**תאריך הישיבה : יום ראשון, ג' סיון תשס"ז, 20/05/2007
פרוטוקול ישיבה מספר 2007004 מקום הישיבה : חדר הישיבות של ועדה מחוזית
דרום, רח' התקוה 4, באר שבע**

מספר	שם	סטטוס
נדון	נושא - מחוז דרום (6) : ועדה מקצועית לביוב	1
נדון	תוכנית - 7 / 02 / 440 א : הסדרת שטחי בנוי למאגר פתחת שלום	2
נדון	תוכנית - 7 / 03 / 125 3 : מתחם מבני משק - עין השלושה	3
נדון	תוכנית - 12 / 03 / 113 2 : מרכז מבקרים בשמורת יוטבתה	4
נדון	תוכנית - 6 / 03 / 120 6 : הרחבת אזור מגורים - קיבוץ זיקים	5
נדון	תוכנית - תמא / 39 : תכנית מתאר ארצית ברמה מפורטת מרחב ניצנים וצפון אשקלון	6
נדון	תוכנית - 6 / 02 / 298 : מאגר לכיש קולחי לכיש עציון	7

חברי הועדה

נכחו :

גב' הדסה אדן , יו"ר נפת באר שבע , נציג שר הבריאות
גב' דפנה זעירא יו"ר נפת אשקלון , נציג שר הבריאות
מר טל פודיס , מוזמן , נציג שר הפנים
מר אלכסנדר פרידזאיציק , מוזמן , נציג שר החקלאות
גב' נדיה דובינצקי , מוזמן , נציג שר איכות הסביבה
גב' אורלי זיו , מוזמן , נציבות המים

מוזמנים

נכחו :

גב' עופרי צפנת, משרד הבריאות
גב' אילה גזית, לשכת התכנון
מר אילן לדרמן, משרד הבריאות
מר דב גלברט, משרד הפנים
מר מיכאל גלפרין, מנהלת הביוב, נציבות המים
מר עפר שאולקר, רשות הנקוז –בשור שקמה

1. נושא - מחוז דרום (6) : ועדה מקצועית לביוב – מט"ש שדרות נדון

נוכחים:
מוזמנים

מר אבי הר שגיא, עורך התכנית, מנהל הפרויקט
מר דודי פיינברג, מהנדס המועצה האזורית שער הנגב
מר דני רגב, רשות מקומית, מ.א. שער הנגב

דין:

המתכנתת ומנהל הפרויקט הציגו את התוכנית כולל מערכת איסוף השפכים בעיר ונתונים כללים של מערכת הטיפול בשפכים הסניטרים לעיר שדרות.

המערכת תיבנה במספר שלבים:

שלב א (2008) עבור שנים 2008-2015 מענה לספיקות של 3974 מ"ק
שלב ב (2025) עבור שנים 2015-2025 מענה לספיקות של 7184 מ"ק
שלב ג (2035) עבור שנים 2025-2035 מענה לספיקות של 8800 מ"ק

החלפת צנרת איסוף תעשה בשלב מיידי. הקווים אשר בסמוך לקידוחי מי שתייה יונחו מחוץ לרדיוסי המגן.

מט"ש סניטרי שיעבד על שיטת בוצה משופעלת, יפיק קולחים האיכות העונה לדרישת ועדת ענבר. הקולחים יופנו למאגר חדש 1 מלמ"ק שאושר בדיוני הישיבה מתאריך 28.02.07.

הקמת המט"ש תוקצבה בנפרד.

מהנדס המועצה עדכן בנוגע למט"ש התעשייתי. עדין אין תוכניות לשדרוג המט"ש התעשייתי שקולט את אזורי התעשייה שער הנגב ושדרות, אך ברור כי נדרשת איכות קולחים בהתאם לדרישות איכות ועדת ענבר. המועצה בוחנת חלופות אך תיישר קו עם המט"ש הסניטרי להפעלה באותו זמן, במהלך שנת 2009.

החלטה:

הועדה מציינת כי למרות דרישתה משיבות קודמות והבהרות שניתנו בפורמים נוספים טרם הוגשו התוכניות המפורטות להתייחסות המשרדים הרלוונטיים כמתבקש.

יחד עם זאת, על מנת לקדם בכל זאת את התוכנית, מחליטה הועדה לבצע הפרדה בין שני המט"שים סניטרי ותעשייתי:

1. מט"ש סניטרי מאושר בתנאים הבאים:

1.1 העברת תוכניות מפורטות וקבלת אישור המשרדים בריאות, הגנת הסביבה והרשות הממשלתית למים ולביוב לתוכניות המפורטות עד לתאריך 30.06.07.

1.2 הגשת נתוני מרחק של המט"ש הסניטרי ממבני מגורים למשרד להגנת הסביבה. במידה וימצא כי המרחק קטן מ 1250 מ' בשלב מיידי יידרש הגשת דו"ח פיזור ריחות.

2. מט"ש תעשייתי - מאחר ולא התקבלו תוכניות אין באפשרות הועדה להתייחס לנושא והיא דורשת כי תוך חודשיים (עד לתאריך 31.07.07) יוגשו לה תוכנית עבודה המלווה בלו"ז סביר לביצוע השדרוג במט"ש.

נציגי הועדה ציינו בפני נציגי העיר שדרות והמועצה האזורית שער הנגב כי יש לפעול בהקדם להפסקת הזרמות שפכים אל נחל שקמה תוך זיהום האקוויפר וסכנה לפסילת קידוחי מי השתייה.

2. תוכנית - 7 / 02 / 440 / א : הסדרת שטחי בנוי למאגר פתחת שלום נדון

נוכחים :

מוזמנים

גב' חנה ליבנה, עורך התכנית, תהל מהנדסים ויועצים בע"מ, אבן גבירול 54, תל אביב-יפו

מטרת התכנית :

הגדלת זכויות בניה בתחום תכנית למתקן הנדסי.

החלטה :

התוכנית הוצגה על ידי המתכננת גב' חנה ליבנה. מדובר במאגר חפור למי שפד"ן בנפח של 4 מלמ"ק שישרת את הצרכנים באזור. התוכנית למאגר אושרה והמאגר נמצא בבניה אך נדרשת תוספת זכויות בנייה עבור משאבות ומתקנים אחרים לטיפול במים ולתפעול המאגר. המאגר אושר ברשות המים.

הועדה דנה בתוכנית והחליטה לאשר את התכנית.

3. תוכנית - 7 / 03 / 125 / 3 : מתחם מבני משק - עין השלושה נדון

נוכחים:

מוזמנים

מר יצחק אדלשטיין, רכז משק, קיבוץ עין השלושה - ד.נ. הנגב; 85128
מר דב לנל, ארגון עובדי המים
מר אורי בר, ארגון עובדי המים

מטרות התכנית:

1. שינוי יעוד מקרקע חקלאית ושטח פרטי פתוח למבני משק, מתקנים הנדסיים, בית קברות, שטח ציבורי פתוח ודרך מוצעת.
2. קביעת הוראות בינוי ביעודי הקרקע השונים.
3. איחוד וחלוקה של חלקות בהסכמת בעלים,
4. לפי פרק ג' סימן ז' לחוק התכנון והבניה.
קביעת דרכים חדשות.

מקום התוכנית:

מחוז: דרום, מרחב תכנון: שמעונים, תחום שיפוט: אשכול, ישוב: עין השלושה

החלטה:

המתכנן מר אורי בר הציג את התכנית. מדובר בשדרוג המתקן לטיפול בשפכי הקבוץ והרפת במיקום של המתקן הנוכחי. מתוכנן קו נפרד לשפכי הרפת לבריכת השיקוע שלה, אך נדרש טיפול קדם טוב ברפת לנוכח גידולה. הבריכות יהיו מאווררות. כל הקולחין מנוצלים להשקייה חקלאית. הועדה ממליצה לקצר את זמן השהיה בבריכה המאווררת ל-3 ימים ולהגדיל את נפח האיגום לקולחים.

הועדה מחליטה לאשר את התוכנית בתנאים הבאים:

1. יש להגיש תכנון מפורט לאישור משרד הבריאות.
2. הועדה קיימה דיון בהתאם לסעיפים 7.4 ו-8.2.1 ב' להוראות תמ"א 34 משק המים (ביוב).
מדובר במתקן מקומי לקליטת של כ- 460 מק"י, כמות אשר עפ"י התמ"א בסמכות ועדה מחוזית.
על מנת לחבר את שפכי היישוב עין השלושה למתקן אזורי לטיפול בשפכים יש צורך בקו הולכה ארוך מאוד ובעלויות גבוהות מאוד. (היישוב עין השלושה נמצא בתחומי המועצה האזורית אשכול, אשר הינה בעלת שטח נרחב והמרחקים בין יישובי המועצה גדולים מאוד). המתקן האזורי הקרוב ביותר מתוכנן בנתיבות והינו במרחק 20 ק"מ.
הועדה סבורה כי בשל המרחק הגדול של היישוב עין השלושה ממתקן אזורי לטיפול בשפכים ובשל עלויות הולכה ואחזקה גבוהות הכרוכות בכך, מיקום המט"ש כפי שמוצע בתוכנית זו מקובל.
יש לציין כי יש ניצול מקומי של הקולחין להשקייה חקלאית.

בהתאם לנימוקים המפורטים לעיל, הועדה ממליצה בפני הועדה המחוזית על מיקום המט"ש כפי שמוצע בתכנית זו.

4. תוכנית - 12 / 03 / 113 / 2 : מרכז מבקרים בשמורת יוטבתה נדון

נוכחים :

מוזמנים

מר יוחי רעי, אחוד מהנדסים, מוריה, 52381, רמת גן

מוזמנים

מר אסף הברי, מנהל חי בר יוטבתה, מעורב, רשות שמורות הטבע, אילת

החלטה :

המתכנן מר יוחי רעי הציג את התכנית. מדובר בפתרון לשפכי מרכז המבקרים בשמורה וחנוון הלילה של שמורת החי בר ביטבתה.

מתוכנן איסוף השפכים בגרביטציה מהאזורים הרטובים אל מתקן wetland עם בור רקב לפניו. הבריכות במתקן יתוכננו לשטח של כ- 250 מ"ר, עם זרימה תת קרקעית ורזרבת שטח להכפלה.

עודפי הקולחים מהמתקן יופנו להשקיית עצי שיטה סמוכים או לאגמון שיוקם בשמורה.

הועדה מחליטה לאשר את התכנית בתנאים הבאים :

1. יש להגיש תכנון מפורט לאישור משרד הבריאות
2. יש להגיש למשרד להגנת הסביבה דו"ח פיזור ריחות או נימוקים המייתרים את הצורך בהכנת הדו"ח.

5. תוכנית - 6 / 03 / 120 / 6 : הרחבת אזור מגורים - קיבוץ זיקים נדון

נוכחים:

מוזמנים

מר טל מור, מגיש התכנית, פרטי, קיבוץ זיקים, זיקים
מר יוחי רעי, אחוד מהנדסים, מוריה, 52381, רמת גן
מר בני חממי, מזכיר מ.א חוף אשקלון
מר איתן דרעי, נירוסופט (ע"י יוחי רעי)
מר צביקה גורן, אחראי מים, קיבוץ זיקים

דין:

המתכנן הציג את התוכנית לשדרוג מתקן הטיפול בשפכים הקיים. המתקן קולט שפכים של משק זיקים כולל הרחבה, רפת ומחנה צבאי.

המתקן ממוקם באזור בעל רגישות הידרולוגית גבוהה מאד בסמוך למאגר שקמה. נבחנו מספר חלופות אזוריות אך כיוון שהקיבוץ צורך את הקולחים להשקיה נבחנו האופציות המקומיות. הרשות הממשלתית למים ולביוב הציבה את ערכי הסף לאיכות הקולחים: BOD 5 מג"ל, TSS 5 מג"ל, עכירות 2 NTU <. המתקן שנבחר הינו טיפול פיסיקו - כימי באמצעות ממברנות UF. הרכז יוחזר לתחילת התהליך. בוצה תפונה לבריכות השיקוע אשר תפעלנה לסירוגין (יבוש וקליטת שפכים/בוצה) הבוצה תפונה בתדירות שנתית לאתר מורשה.

במהלך 3 חודשים בוצע פיילוט אשר הפיק איכות קולחים העונה לרוב הדרישות. עדין נותרו החריגות בריכוזי החנקן והאמוניה עפ"י דרישות ועדת ענבר.

התוכנית כולל הנחת קו מגלש חירום למתקן אשר יעקוף את אתר ההחדרה שקמה עד אחרי הסכר במורד הנחל.

נציגי הרשות הממשלתית למים ולביוב ומשרד הגנת הסביבה הציגו את הסתייגותם מהתוכנית עקב אי עמידה בדרישות לריכוזי אמוניה - חנקן.

החלטה:

הועדה מחליטה לאשר את התוכנית בתנאים הבאים:

1. הסדרת נושא מטרדי הריח הצפויים בקיבוץ ובהרחבה בשל הקרבה למבני מגורים לרבות הגשת דו"ח פיזור ריחות מול משרד הגנת הסביבה.
2. הצגת חוזה התקשרות לתפעול המערכת למשרד הבריאות.
3. קבלת אישור לטכנולוגיה ולתוכנית מהמשרד להגנת הסביבה (ד"ר דויד רובין).
4. הצגת אישור מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב והמשרד להגנת הסביבה לנושא הרחקת החנקן וריכוזים המאושרים לשימוש בקולחים.
5. לאשר את מיקום המט"ש בהתאם לסעיפים 7.3 ו 7.4 - להוראות תמ"א 34 בהתאם לנימוקים המפורטים ב - נספח 1 - (להלן) להחלטה זו.

6. תוכנית - תמא/ 39 : תכנית מתאר ארצית ברמה מפורטת מרחב ניצנים וצפון אשקלון נדון

נוכחים :

מוזמנים

גב' ציפי אלרואי, תה"ל, אבן גבירול 54, 64364, תל אביב-יפו
מר דני עמיר, ת.ד 123 עטרות
גב' שרה אהרון, מנהלת סל"ע

דיון :

בתאריך 26.03.07 התקיים דיון בתוכנית תמ"א 3 בועדת המשנה סטטוטורית. החלטת הועדה הינה כדלקמן :

" הועדה קיימה דיון בהתאם לסעיף 1.4 שבפרק 10 לתמ"א 39 ולאחר התייעצות עם המשרד להגנת הסביבה, מחליטה ליתן הסכמתה לשינוי הפתרון ההנדסי לפתרון החלופי שהוצג בפניה, המציע הזרמת שפכים למט"ש חוף אשקלון והמבוסס על כיסוי המתקנים וטיפול ע"י מערכת יניקת אוויר, בכפוף להשלמת התנאים כדלקמן :

1. הצגת פתרונות למניעת מטרדי ריחות בפני המשרד להגנת הסביבה, בזמני ניקוי תקופתי של הבריכות האנאירוביות וקבלת אישורם.
2. לא תאושר הגדלת מט"ש חוף אשקלון מעבר למצב הקיים בפועל כיום, קרי עד ספיקות של 1274 מ"ק.
3. הפתרון לטיפול בשפכי כפר הנופש יהיה במט"ש אשקלון.
4. יוכן מסמך אשר יסכם את כל הפעולות שינקטו והוסכמו ע"י המשרד להגנת הסביבה ומשרד הבריאות, לרבות דרישה לאיסור הרחבת מט"ש חוף אשקלון (ספיקות וגודל), מעבר למצב קיים בפועל.
5. קיום דיון מקצועי בועדת המשנה לביוט לאישור הפתרון."

לצורך הבהרה שני המט"שים ימשיכו לעבוד להפקת קולחים באיכות הנדרשת, אך המט"שים יכוסו ויותקנו בהם המערכות לטיפול במטרדי ריח. מט"ש חוף אשקלון נבנה לגודל מקסימאלי ולספיקה של 1274 מ"ק לקליטת שפכים מהישוב ניצן כולל הרחבה ואזור הקרווילות, קיבוץ ניצנים כולל הרחבה ורפת ובסיסי צה"ל. מט"ש אשקלון עבור העיר אשקלון, יישובי מרחב ניצנים, יישובי הסביבה וכפר הנופש.

טיפול במטרדי הריח יבוצע בשני המט"שים על פי המלצות ואישור המשרד להגנת הסביבה :

מט"ש חוף אשקלון : הכיסוי יגיע עד לפני הנוזל והאוויר יינק למערכת טיפול. פינוי בוצה מתחתית המתקן על ידי ביובית.

מט"ש אשקלון : כיסוי חלק מהיחידות, יניקת אוויר למערכת טיפול ביולוגית.

החלטה :

הועדה מחליטה לאשר את התוכנית כמפורט בתנאים המפורטים בהחלטת הועדה הסטטוטורית מיום 26.03.07, יחד עם זאת מפנה הועדה את תשומת לב ועדה המשנה הסטטוטורית לתיקון טעות בהחלטתה ומבקשת לשנות את נוסח ההחלטה כדלקמן :

"הועדה קיימה דיון בהתאם לסעיף 1.4 שבפרק 10 לתמ"א 39 ולאחר התייעצות עם המשרד להגנת הסביבה, מחליטה ליתן הסכמתה לשינוי הפתרון ההנדסי לפתרון החלופי שהוצג בפניה, המציע הזרמת שפכי יישובי מרחב ניצנים וצפון אשקלון למט"ש אשקלון והשארית מט"ש חוף אשקלון (ניצנים) במתכונתו הנוכחית, המבוסס על כיסוי המתקנים וטיפול במטרדי ריח ע"י מערכת יניקת אוויר בשני המט"שים, בכפוף להשלמת התנאים כדלקמן :

1. הצגת פתרונות למניעת מטרדי ריחות בפני המשרד להגנת הסביבה, בזמן ניקוי תקופתי של הבריכות האנאירוביות, וקבלת אישורם.
 2. לא תאושר הגדלת מט"ש חוף אשקלון (ניצנים) מעבר למצב הקיים בפועל כיום, קרי עד ספיקות של 1274 מ"ק.
 3. הפתרון לטיפול בשפכי כפר הנופש יהיה מט"ש אשקלון.
 4. יוכן מסמך המסכם את כל הפעולות שיינקטו והוסכמו על ידי המשרד להגנת הסביבה ומשרד הבריאות, לרבות הדרישה לאיסור הרחבת מט"ש חוף אשקלון (ניצנים) (ספיקות וגודל), מעבר למצב קיים בפועל.
 5. קיום דיון מקצועי בועדת המשנה לביוב לאישור הפתרון."
- בהתאם לאמור ניתן להתחיל בתכנון המפורט של מערכת מניעת מטרדי הריחות.

7. תוכנית - 298 /02 /6 : מאגר לכיש קולחי לכיש עציון נדון

נוכחים :

מר דוד מבצרי, מגיש התכנית, קולחי לכיש עציון
מר צבי לביא, משרד ש. ברזיק, עורך התכנית

מטרות התכנית :

יעוד השטח למאגר תפעולי לחקלאות לצורכי השקיית שטחים חקלאיים -
הקמת מתקן הנדסי לשאיבת המים.

מקום התוכנית :

מחוז : דרום, מרחב תכנון : שקמים, תחום שיפוט : לכיש,

דין :

המתכנן הציג את התוכנית להקמת מאגר של 1.25 מלמ"ק שיקלוט קולחים מעודפי מי הרי יהודה. המאגר מתמלא בחודשי החורף בלבד ומשמש להשקיית שטחי לכיש וגד"ש עציון.

יש לציין כי המאגר כבר בנוי ומלא בכ 1 מלמ"ק קולחים.

התוכנית נדחתה על ידי הועדה המחוזית כשימוש חורג והבקשה לא חודשה.

המתכננים טענו כי קבלו את אישורי הועדה המקומית כולל הוצאת היתרי בניה, אישור קק"ל, אישור ועדת המאגרים במשרד החקלאות, אך ההיתרים לא הוצגו בפני חברי הועדה.

החלטה :

הועדה רואה חשיבות בהקמת המאגרי קולחים. אולם, הועדה מוחה על כך שהמאגר הוקם טרם קבלת אישורים על כל דין. הועדה מציינת כי על פי סעיף 9.1 להוראות תמ"א 35, בשטח המסומן כ"מכלול נופי" לא ניתן לאשר תוכנית להקמת מאגר.

במידה ויוחלט על ידי הועדה המחוזית כי ניתן לאשר את התוכנית יש לתאמה עם יו"ר הועדת המקצועית לביוב ועם נציגי המשרד להגנת הסביבה.

- נספח 1 -

נספח 1 – נימוקים להריגה מהוראות תמ"א 34 – מתקן טהור לשפכי קיבוץ זיקים
להלן פירוט הנימוקים להריגה מהוראות תמ"א 34.

קיבוץ זיקים אמור להתחבר על פי תמ"א 34 למערכת האיסוף והטיפול של העיר שדרות. לאורך השנים האחרונות נבחנו מספר חלופות אזוריות ומקומיות אשר לאחר בחינתן ניתנת עדיפות מובהקת לחלופה המקומית מהסיבות הבאות:

1. בחינת חלופת הכלכליות

פתרון ביוב מקומי עלותו: 2,400,000 ש"ח.

פתרון ביוב אזורי – התחברות למערכת של העיר אשקלון עלותו: 9,000,000 ש"ח.

פתרון ביוב אזורי התחברות למט"ש שדרות עלותו: 10,000,000 ש"ח .

2. בחינת מיקום

כל חלופת מיקום מט"ש אזורית מחייב חצייה של נחל שקמה ובנית תחנות שאיבת שפכים להולכת השפכים למט"שים מרוחקים (שדרות ואשקלון - חיבור לאזור התעשייה) תוך חציית אזורים בעלי רגישות הדרולוגית גבוהה. החלופה המקומית מאפשרת שדרוג מערכת קיימת ללא חציית נחלים וללא בניית תחנות שאיבה נוספות על אלו הקיימות הקיבוץ.

3. בחינת חלופת ניצול הקולחים

שדרוג של מתקן טיהור השפכים המקומי לאיכות הנדרשת מאפשרת ניצול הקולחים להשקיה בלתי מוגבלת עבור סל גידולים נרחב, על ידי הקיבוץ, תוך המרת השימוש במים שפירים.

לכן, ממליצה הועדה המקצועית לביוב בפני הוועדה המחוזית לאשר את מתקן הטיפול בשפכים שלא על-פי המסומן בתמ"א 34 מטעמים של אי-כדאיות כלכלית, תנאים טופוגרפיים ורגישות הידרולוגית בהתאם לסעיפים 7.4 ו 8.2.1.g. להוראות תמ"א 34.

דפנה זעירא

דפנה זעירא
יו"ר הועדה - נפת אשקלון

הדסה אדן

הדסה אדן
יו"ר הועדה - נפת באר שבע